

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 162/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Pol'nohospodárska Pôda s. r. o.**, Sibírska 55, Bratislava, IČO 44 138 369, zastúpenej advokátskou kanceláriou LawService, s. r. o., Stráž 3/223, Zvolen, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavol Konečný, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Sžrk 3/2019 z 19. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 24. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Sžrk 3/2019 z 19. novembra 2020. Sťažovateľka navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a zároveň žiada o priznanie náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka (kupujúca) uzatvorila s [REDACTED] (predávajúcim) kúpnu zmluvu, predmetom ktorej boli pozemky nachádzajúce sa v katastrálnom území [REDACTED]. Rozhodnutím Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru (ďalej len „okresný

úrad“) č. V 5172/2015 z 23. júla 2015 došlo k povoleniu vkladu vlastníckeho práva k pozemkom z predmetnej zmluvy do katastra nehnuteľností. Proti uvedenému rozhodnutiu okresného úradu podala Okresná prokuratúra Nitra (ďalej len „okresná prokuratúra“) 15. októbra 2015 protest č. Pd 2013/15/4403-2 odôvodnený tým, že okresný úrad v katastrálnom konaní neprihliadol na existenciu predkupného práva štátu upraveného zákonom č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 175/1999 Z. z.“) ako na právne významnú skutočnosť podľa § 31 ods. 1 poslednej vety zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 162/1995 Z. z.“), čo spôsobilo absolútnu neplatnosť predmetnej zmluvy. Okresný úrad následným rozhodnutím č. UP 43/2015-9 z 2. novembra 2015 protestu okresnej prokuratúry vyhovel a svoje napadnuté rozhodnutie o povolení vkladu zrušil. Proti uvedenému rozhodnutiu okresného úradu podala sťažovateľka odvolanie, ktoré Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností rozhodnutím (ďalej len „orgán verejnej správy“) č. Upo 17/2016-4/To, OU-NR-OOP-2016/005659-4, k: Pd 213/15/4403-2, V 5172/2015 z 25. januára 2016 zamietol a rozhodnutie okresného úradu, ktorým bolo zrušené povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, potvrdil.

3. Žalobou doručenou Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) 25. februára 2016 sa sťažovateľka domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy č. Upo 17/2016-4/To, OU-NR-OOP-2016/005659-4, k: Pd 213/15/4403-2, V 5172/2015 z 25. januára 2016.

4. Krajský súd rozsudkom č. k. 15 S 7/2016-218 z 25. septembra 2018 žalobu sťažovateľky zamietol ako nedôvodnú, pričom poukázal na právne závery rozhodnutí krajského súdu sp. zn. 11 S 16/2016, sp. zn. 11 S 18/2016, sp. zn. 15 S 5/2016 a sp. zn. 15 S 6/2016 týkajúce sa toho istého žalobcu a majúce totožný predmet konania.

5. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka kasačnú sťažnosť, v ktorej namietala, že krajský súd porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a že nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľke uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces.

6. Najvyšší súd rozsudkom č. k. 5 Sžrk 3/2019 z 19. novembra 2020 kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú, keďže dospel k záveru, že dôvody uvedené v proteste prokurátora sú súladné so zákonom, a preto nepochybil okresný úrad, ak podanému protestu prokurátora vyhovel. Neprihliadnutie okresného úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na existenciu predkupného štátu obmedzujúceho zmluvnú voľnosť povinného z tohto predkupného práva pri zamýšľanom prevode dotknutej nehnuteľnosti ako na skutočnosť, ktorá má vplyv na povolenie vkladu, je podľa kasačného súdu v rozpore s účelom a cieľmi zákona č. 175/1999 Z. z. a porušením § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. Uvedené platí aj vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu, keď okresný úrad je povinný skúmať, či po uzavretí zmluvy do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho

práva do katastra nehnuteľností. Najvyšší súd zároveň konštatoval, že totožný skutkový a právny stav bol predmetom rozhodnutí kasačného súdu č. k. 3 Sžrk 5/2017 z 30. mája 2018, č. k. 4 Sžrk 3/2018 z 3. júla 2018, č. k. 5 Sžrk 5/2018 z 31. januára 2019, č. k. 6 Sžrk 3/2018 z 18. mája 2018 (R 54/2018), č. k. 6 Sžrk 4/2018 z 18. októbra 2018, č. k. 10 Sžrk 6/2018 z 24. októbra 2018, č. k. 10 Sžrk 8/2018 z 21. novembra 2018, č. k. 10 Sžrk 11/2018 z 24. októbra 2018 a č. k. 10 Sžrk 15/2018 z 24. októbra 2018.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] namieta, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je zjavne neodôvodnený a arbitrárny, porušujúci princíp právnej istoty. Sťažovateľka s poukazom na to, že v čase uzavretia kúpnej zmluvy neexistovala právna úprava brániaca realizácii predmetu zmluvy, ale že „*táto situácia*“ nastala až v čase pred rozhodnutím okresného úradu o vklade, vyslovuje názor, že z predkupného práva štátu v zmysle zákona č. 175/1999 Z. z. možno vyvodit' povinnosť pôvodného kupujúceho (ako aj jeho nástupcov) ponúknuť vec na predaj oprávnenej osobe. V prípade porušenia predkupného práva má oprávnený právo domáhať sa svojich práv aj voči nadobúdateľovi (tretej osobe), ktorý vec kúpil. V tejto súvislosti najvyššiemu súdu vytyka, že sa nevysporiadal s jej argumentáciou, že zákon č. 175/1999 Z. z. nespája porušenie predkupného práva štátu s absolútnou neplatnosťou právneho úkonu a uvedené nevyplýva ani z dôvodovej správy k tomuto zákonu. Zároveň podľa názoru sťažovateľky sa najvyšší súd nevysporiadal ani s jej argumentáciou týkajúcou sa § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplývajú nároky spojené s prípadným porušením predkupného práva.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 5 Sžrk 3/2019 z 19. novembra 2020, ktorý sťažovateľka považuje za zjavne neodôvodnený a arbitrárny, najmä pokiaľ ide o otázku posudzovania následkov porušenia predkupného práva štátu v zmysle zákona č. 175/1999 Z. z. a s ním spojenou absolútnou neplatnosťou právneho úkonu.

9. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 311/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného sudu sú predmetom kontroly zo strany ústavného sudu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (IV. ÚS 43/04). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

10. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka sa na neho obrátila so skutkovo a právne identickými ústavnými sťažnosťami, o ktorých už rozhodol uzneseniami č. k. IV. ÚS 622/2018 zo 16. novembra 2018, č. k. I. ÚS 2/2019 z 9. januára 2019, č. k. I. ÚS 26/2019 zo 16. januára 2019, č. k. III. ÚS 51/2019 z 5. februára 2019, č. k. I. ÚS 125/2019 z 3. apríla 2019, č. k. I. ÚS 178/2019 z 30. apríla 2019, č. k. II. ÚS 135/2019 z 13. júna 2019, č. k. I. ÚS 395/2019 z 26. septembra 2019, č. k. II. ÚS 200/2020 z 12. mája 2020, č. k. IV. ÚS 223/2020 z 26. mája 2020, č. k. III. ÚS 330/2020 z 19. augusta 2020 a č. k. I. ÚS 85/2021 z 23. februára 2021 tak, že ich odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

11. Aj preskúmaním napadnutého rozsudku ústavný súd zistil, že najvyšší súd pri rozhodovaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľky postupoval v medziach svojej právomoci, pričom sa vzhľadom na predmet posudzovaného konania nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy, ktorými by poprel jej účel a význam. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nemožno označiť za arbitrárny v tom smere, že by záver ním formulovaný bol zjavne nelogický s ohľadom na zistený skutkový stav, ústavne neudržateľný alebo že by nerefletoval ťažiskové skutočnosti dôležité pre riadne zistenie stavu veci a rozhodnutie o kasačnej sťažnosti sťažovateľky. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa závery napadnutého rozsudku najvyššieho súdu spochybňovali, pretože sú dostatočne a presvedčivo odôvodnené.

12. Vychádzajúc z § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky bez potreby podrobnejšieho odôvodňovania svojich právnych záverov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

13. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. apríla 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu